

Recensie: Peter Vermeulen

Gisela en Christopher Slater Walker: 'Een Asperger-relatie.' Uitgeverij Nieuwezijds, Amsterdam 2004 ISBN 90 5712 189 1 NUR 770 (Asperger/Autisme/2) Zie ook: www.nieuwezijds.nl

Soort boek/ziekte/stijl: Chris en Gisela hebben een 'Asperger-relatie' en vertellen in dit boek openlijk over hun intieme gevoelens en ervaringen. Ze hopen hiermee andere paren te helpen om een geslaagde relatie op te bouwen.

Over de schrijvers: Gisela and Chris Slater-Walker kennen elkaar van de studie Russisch aan de Universiteit van Manchester. Na hun doctoraal gaan ze in 1989 in Watford (boven Londen) samenwonen met Hugh, Henry en Olivia, de kinderen van Gisela.

In 1992 wordt hun beider zoon George geboren en in 1994 besluiten ze te gaan trouwen.

Gisela werkt tien jaar als belastinginspecteur voordat ze zich laat omscholen tot lerares Engels op een middelbare school. Chris heeft na zijn studie verscheidene IT-diploma's gehaald om vervolgens als systeemanalist aan het werk te gaan.

Chris is een jazzliefhebber maar houdt, net als Gisela, ook veel van klassieke muziek. Als het op vakantie aankomt zijn ze het liefst in Frankrijk. Na hun pensioen zouden ze zich graag in de Franse Alpen vestigen.

Korte beschrijving: In eenentwintig hoofdstukken beschrijven Gisela en Chris om beurten verschillende thema's die in een Asperger-relatie niet zonder problemen verlopen. Zo spreken ze van hun zorgen, het regelmatig misverstaan van wat de ander doet of nalaat en de moeilijkheid om emoties te uiten, wat zo kenmerkend is voor het Aspergersyndroom.

Hun verhaal begint met de beschrijving van hoe ze elkaar leren kennen en hoe ze – ondanks aarzelingen van Chris – besluiten te gaan samenwonen en te trouwen. Beiden zijn zich dan nog niet bewust van de handicap van Chris. Als Gisela het boek 'Antropoloog op Mars' van Oliver Sacks cadeau krijgt en het verhaal over Temple Grandin - een bekend Amerikaans wetenschapper met Asperger - leest valt het muntje en willen ze graag middels een diagnose horen of Chris inderdaad een storing heeft binnen het autistisch spectrum. Dat blijkt zo te zijn en Gisela begint zich ijverig te verdiepen in het onderwerp. Ze legt contact met een partnergroep, leest over het onderwerp en bezoekt internetfora. Van onschatbare waarde is ook Pauline: ze heeft een zoon met Asperger, leidt een steungroep en geeft hen tips en adviezen. Het feit dat Chris de diagnose heeft geaccepteerd blijkt een zegen voor hun relatie te zijn. Het tegenovergestelde komt, tot verdriet van veel partners, ook erg vaak voor.

Eén hoofdstuk bevat de diagnostische criteria voor het Aspergersyndroom volgens de ICD-10 van de Wereldgezondheidsorganisatie. Zowel Chris als Gisela geven aan wat naar hun idee wel of niet van toepassing is op Chris. Verder schrijven ze beurtelings over belangrijke aspecten van hun relatie met onderwerpen als communicatie, werk, ouderschap, affectie, intimiteit en hun sociaal leven. In de beschrijving van al deze onderwerpen komen zowel de leuke, leerzame als moeilijke momenten aan bod.

Wat viel op: De bijzonder heldere observaties van Gisela en de oprechtheid van Chris zijn een plezier om te lezen. In hun beschrijvingen stellen beiden zich uitermate kwetsbaar op en ook al hebben ze het niet altijd even gemakkelijk, ze zijn niet klagerig maar probleemoplossend gericht. Er ontstaat niets anders dan bewondering ontstaat voor dit stel.

Voor iemand die met een Asperger omgaat zal er de bijna vanzelfsprekende herkenning zijn, maar er valt vast nog meer op steken van wat deze mensen aan ervaringen hebben verzameld. Als niet-Asperger beschrijft Gisela duidelijk de gevoelsmatige kanten van het samenleven met een Asperger en Chris registreert meer technisch en rationeel – het geeft hun verhaal een duidelijk contrast. De moeilijke momenten worden gelukkig niet verzwegen, want af en toe werken ze elkaar behoorlijk op de zenuwen. Waar met name Gisela steeds weer opnieuw met geduld afstemt op hoe Chris een en ander ervaart, ontstaat er weer begrip, inzicht en ruimte in

hun relatie. Bovendien bewonderen ze elkaars talenten en als Chris sociale situaties beter leert begrijpen is dat vooral dankzij de begeleiding van Gisela. Het is mooi om te lezen hoe Chris, ook al is er veel wat tegen zijn natuur ingaat, blijk geeft van zijn liefde en respect voor Gisela en zijn zoon George. Met flink wat engelengeduld wordt steeds maar weer gezocht naar een evenwicht. Bij het lezen van elkaars teksten voor dit boek noemt Gisela sommige passages van Chris onthullend. Er blijft nog een hoop te ontdekken na al die jaren!

Citaten: Pag. 24. ‘Dit was zonder twijfel een van de kenmerkende symptomen van het Aspergersyndroom, namelijk dat elk detail in orde moet zijn voordat ik met iets doorga. Hoe dan ook, als tiener had ik vrijwel steeds het gevoel dat mijn vooruitzichten om een partner te vinden uiterst somber waren, omdat er niemand te vinden was die het met me zou uithouden en met wie ik het zou uithouden.’

Pag. 89. ‘Voor mij (Gisela) is het moeilijkste aspect van het Aspergersyndroom dat mensen zo snel geneigd zijn autistisch gedrag van een intelligent persoon als opzettelijk asociaal en manipulatief te zien, terwijl het dat bijna nooit is. Ik snap wel dat het niet-autisten veel moeite kost dit communicatieve onvermogen te begrijpen.’

Pag. 97. ‘Intimiteit is meer dan een puur fysieke aangelegenheid, en juist het emotionele aspect lijdt het meest onder het Aspergersyndroom. De meeste mensen in een langdurige, geslaagde relatie zijn ervan overtuigd dat ze weten wat de ander denkt. In ons geval klopt dat helemaal niet, en pas enige tijd na de diagnose werd ik me ervan bewust hoezeer we elkaars gedachten en bedoelingen misverstonden.

Pag. 106. ‘Er is tot nu toe nog maar één onderzoek gedaan naar echtparen waarvan een van beide partners Asperger heeft. Op dit moment lijkt er te weinig informatie beschikbaar over de invloed van Asperger op de ‘fysieke’ kant van het huwelijk, maar je mag er wel van uitgaan dat de moeizame communicatie, met het daaruit voortvloeiende verdriet en isolement, voor de niet-Asperger een belemmering kan vormen voor een goede lichamelijke relatie.’

Pag. 143. ‘Gisela en ik (Chris) hebben gezamenlijke vrienden en onze ontmoetingen zijn waardevol en prettig, maar ik kan behoorlijk jaloers zijn op het gemak waarmee ‘normale’ mensen zich in een hele reeks van sociale interacties bewegen. Het heeft natuurlijk weinig zin daarover uit te weiden, dat leidt alleen maar tot zelfmedelijden. Er zijn derhalve twee manieren om dit speciale probleem te benaderen: ofwel me neerleggen bij het hopeloze van de situatie, ofwel waarderen wat er wel te bereiken valt en me daarop concentreren.’

Pag. 163. ‘In veel opzichten moet de partner van een Asperger taken op zich nemen die niet erg passen bij de rol van echtgenote en geliefde, bij een partnerschap van gelijken – maar als je niet voortdurend de vinger aan de pols houdt, gebeuren er rampen.’

Recensies: Bol.com (anoniem): ‘Een must-read voor alle mensen in het autistisch spectrum die te maken hebben of denken te gaan hebben met relaties, en vooral mensen die een relatie aangaan met iemand in het autistisch spectrum. Aan de hand van voorbeelden worden verschillende aspecten van de relatie (die beide auteurs met elkaar hebben) belicht, waarbij om de beurt het gezichtspunt op dezelfde situaties van beide kanten wordt uitgelegd (door de man met Asperger en de vrouw zonder Asperger). Wat mij vooral verbaasde was dat de vrouw zich eigenlijk neergelegd leek te hebben bij het feit dat haar man eigenlijk niet zo veel om anderen geeft, en ze dus erg verbaasd was wanneer er eens een teken was dat hij toch om anderen mensen of dieren leek te geven.’

Links: <http://www.asperger-marriage.info/>